

Asia: VN/14840/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (DigiFinland Oy)

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne sidosyksikköasemasta

Kirjoita tähän:

DigiFinland Oy kannattaa esitettyä sääntelyratkaisua, jolla mahdollistetaan DigiFinland Oy:n toimiminen jatkossakin kaikkien omistajiensa valtion, hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteisenä sidosyksikkönä sosiaali- ja terveysalalla. DigiFinland katsoo, että ehdotettu poikkeus on välttämätön kansallisesti kriittisten sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisten palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi. Esityksellä mahdollistettaisiin nykyisen kaltainen toimintamalli, jossa DigiFinland kehittää, tuottaa ja ylläpitää hyvinvointialueiden yhteisiä digitaalisia ratkaisuja ilman katkoksia ja jolla vahvistetaan Suomen yhteisiä digikyvykkyyksiä.

DigiFinland korostaa, että esitetty ratkaisu tukee kansallisten digitaalisten palvelujen jatkuvuutta. Sillä mahdollistettaisiin hyvinvointialueiden yhdenvertaisia edellytyksiä hyödyntää yhteisiä ratkaisuja, se vähentäisi päällekkäistä kehittämistä ja vahvistaisi kustannustehokkuutta ja yhteentoimivuutta sekä vaikuttavuutta. Esitetyn sääntelyratkaisun avulla voitaisiin myös tulevaisuudessa varautua reagoimaan ja vastaamaan mahdollisiin ennakoimattomiin yhteiskunnallisiin tilanteisiin koordinoidusti ja valtakunnallisesti nopeilla, konkreettisilla ratkaisuilla sosiaali- ja terveydenhuollossa. DigiFinland katsoo, että olemassa oleva ja vakiintumassa oleva rakenne on toimiva ja tehokas toimintamalli valmiuteen ja varautumiseen.

Ilman ehdotettua poikkeusta nykyinen yhteiskehittämiseen perustuva toimintamalli vaarantuisi ja kansallisesti yhdenmukaisina tarvittavien ratkaisujen hyödyntäminen heikentyisi merkittävästi.

DigiFinland pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa selkeytetään yhtiön roolia, tehtäviä ja vastuita. DigiFinlandin rooli on tekninen toteuttaja ja ylläpitäjä, digitaalisten ratkaisujen kehittäjä, yhteiskehittämisen mahdollistaja ja tiedon yhteentoimivuuden tukija. Yhtiö ei käytä julkista valtaa

eikä tee mitään viranomaiselle kuuluvia tehtäviä, kuten yksilön hoitoon liittyviä ratkaisuja, jotka vaikuttavat henkilön oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin. Vastuu palvelujen sisällöstä, käytöstä sekä viranomaisvelvoitteista on viranomaisilla.

DigiFinlandin toiminta kohdistuu ensisijaisesti kansallisiin ja yhteiskäyttöisiin ratkaisuihin, joille ei ole vastaavaa markkinatarjontaa tai joiden toteuttaminen edellyttää valtakunnallista yhtenäisyyttä ja yhteistä ohjausta. DigiFinland korostaa, että yhtiön toiminta ei sulje pois markkinoiden hyödyntämistä. Yhtiö toimii myös kokoajana, koordinoijana ja hankintojen toteuttajana tilanteissa, joissa markkinaratkaisut ovat tarkoituksenmukaisia. Yhtiön toiminta perustuu markkinaehtoisten ratkaisujen hyödyntämiseen silloin, kun se on toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista. DigiFinland haluaa nostaa esille myös yhtiön markkinoita vilkastuttavan vaikutuksen silloin, kun markkinapuutetilanteessa kansallisista tarpeista julkisilla varoilla kehitetty ratkaisu tai toimintamalli herättää markkinat luomaan uusia innovaatioita saaden aikaan markkinatoimintaa ja sen, että tällaiset innovaatiot myöhemmin paikkaavat, korvaavat tai täydentävät julkisesti kehitettyjä ratkaisuja.

DigiFinland tukee kansallista ja alueellista ohjausta, mutta ei korvaa sitä. Yhtiön toiminta perustuu omistaja-asiakkaiden ohjaukseen sekä yhteisiin priorisointeihin. Jatkossa DigiFinland pitää tärkeänä kansallisen priorisoinnin selkeyttämistä, omistaja-asiakkaiden yhteisen tiekartan kehittämistä ja kytkennän vahvistamista hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden tarpeisiin.

DigiFinland korostaa tarvetta vahvistaa myös sosiaalihuollon näkökulmaa digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä. Digitaalisten palvelujen tulee tukea sosiaalihuollon tiedolla johtamista, asiakastietojen yhteentoimivuutta sekä ammattilaisten työtä. Lisäksi DigiFinland toteaa, että digitaaliset ratkaisut tukevat palvelujärjestelmää, mutta eivät korvaa ammatillista harkintaa tai viranomaisvastuuta.

Yhteiset digitaaliset ratkaisut voivat myös edistää asiakas- ja potilasturvallisuutta mahdollistamalla asiakas- ja potilastiedon yhtenäisemmän keruun ja hyödyntämisen. Tekoälyn käyttäminen turvallisesti ja laadukkaasti edellyttää yhteisesti sovittujen tietomallien ja rajapintojen käytön varmistamista laajassa toimijaverkostossa. Tämä on kriittinen solmukohta, jossa vastuu kannattaa keskittää yhteisesti omistetulle taholle.

Muut kommentitne esityksestä
Kirjoita tähän:

-

Nevalainen Suvi-Leena
DigiFinland Oy